

ITB Berlin, 6.-10. 3. 2013 Messe Berlin

Největší světový veletrh věnovaný cestovnímu ruchu s pravidelným vyhlášením nejlepší cyklostezky v Německu. www.itb-berlin.de

FOR Bikes, 5.-7. 4. 2013 Praha-Letňany

Mezinárodní cyklistický veletrh s bohatým doprovodným programem. www.forbikes.cz

Národní cyklokonference ČR, 16.-17. 9. 2013

Pardubice - tradiční bienále velké národní cyklokonference proběhne tentokrát místo na jaře na podzim. Veškeré informace budou postupně zveřejňovány na www.cyklokonference.cz

Kalendář odborných akcí

se zaměřením na cyklistiku najdete v samostatném sloupci na www.cyklostrategie.cz. Termín vámi plánovaných akcí koordinujte s těmi již avizovanými. Informace o odborných konferencích, workshopech i s odkazem na podrobné informace o akci zasílejte přímo do redakce newsletteru.

Cykloslovníček

Obytné zóny – systém jedné nebo více zklidněných ulic, ve kterých mají přednost chodci a cyklisté před motoristy. Používá se výhradně v obytné zástavbě, pobytovou funkci prostoru staví nad dopravní funkci. Dopravního zklidnění je dosaženo především prostorovým a směrovým řešením průjezdného prostoru ulice, povrchy, sdíleným prostorem a nízkým rychlostním limitem. V Nizozemsku, kde se obytné zóny objevily poprvé v 70. letech 20. století, jsou označovány jako **Woonerf**, rychlost jízdy motoristů je omezena na rychlost chůze. Dopravně by zóny měly být řešeny tak, aby neumožňovaly průjezd tranzitní motorové dopravy, ale sloužily pouze zdejšími obyvatelům a obsluze. Naopak cyklisté a pěší se mohou pohybovat zónami bez omezení.

Soutěž

Česká dopravní stavba a technologie roku 2012 - soutěž i pro cyklostezky

Cílem této soutěže je profesionální prezentace oborů české dopravní stavitelství a inženýrské profese nejen laické i odborné veřejnosti, ale také české a evropské politické reprezentaci. Do letošního klání mohou být přihlášeny dopravní stavby, úseky dopravních staveb, samostatné stavební objekty, technologie a inovace, které byly uvedeny do provozu na území ČR v období od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012. Soutěž, kterou vyhláší Ministerstvo dopravy spolu se Státním fondem dopravní infrastruktury, letos teprve podruhé zahrnuje i kategorii staveb pro cyklistickou dopravu, kam mohou obce, města či jiní investoři do 4. dubna 2013 **přihlásit** cyklostezky, lávky, ale i jiná dopravní opatření vybudovaná pro cyklisty.

Objížďka pro cyklisty: povinnost nebo vstřícnost?

Komunikace i veřejné prostory procházejí úpravami, při kterých se mnohdy nevyhneme objížďkám. Zatímco vyznačení objížďky pro automobilový provoz je něco zcela běžného, s objížďkami na neprůjezdných cyklostezkách se v ČR setkáme málokdy. Proč?

Přijedete-li k místu, kde došlo k uzavírce vozovky, byť jen částečné, podvědomě hledáte u značky „zákaz vjezdu“ i oranžovou směrovou šipku pro objížďnou trasu. V případě delších objížďných tras bývá vyznačena i délka objížďky a klíčová místa průjezdu. Kdyby tomu tak nebylo, nejspíš byste zastavili na nejbližším možném místě a v mapě hledali, jak se do cílového místa dostat jinou cestou. Pokud by takto zareagovali všichni řidiči, kteří to v daném místě neznají, nejspíš by v blízkosti místa uzavírky došlo k chaotickému chování, které zvyšuje riziko nehody.

Proč se podobným způsobem nepostupuje i v případě uzavírek stezek nebo tras? Cyklistický provoz je zkrátka mnohdy úplně opominut. Žádný zákon ani vyhláška sice nikde přímo neuvádí speciální povinnost nahradit trasu pro cyklisty, avšak z obecného znění zákona č. 361/2000 Sb. a vyhlášky č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích, jasně vyplývá, že obsluha území musí být adekvátně zajištěna a tomu má být přizpůsoben stav i zařízení všech komunikací, ať už se jedná o provoz automobilový, pěší nebo cyklistický. Vždy je třeba přistupovat k zajištění bezpečného a plynulého provozu.

Objížďná trasa může být tedy vyznačena i pro cyklisty. To uvítají zejména lidé, kteří dané místo neznají - např. zahraniční cyklisté na dálkových trasách, kteří jedou po trase podle průvodce a ne-

mívají vždy tak podrobnou mapu, aby si sami našli, zejména ve městě, kudy se na trasu opět dostat. Obecně platí, že řešení uzavírky či omezení provozu musí být snadno a jednoznačně pochopitelné.

Označení objížďky na jejím začátku a konci a také objížďné směrovky s číslem či logem cyklotrasy či plán objížďné trasy v mapce jsou rozhodně na místě. Řešení návrhu objížďné trasy a dopravního značení musí řešit tzv. **dopravně inženýrské opatření**, tj. ve fázi přípravy jakékoliv dopravní stavby s omezením běžného provozu musí být jednou z příloh plán se zákresem přechodné úpravy provozu včetně vysvětlujícího textu. Ocení to nejen místní cyklisté, ale především ti projíždějící, kteří danou oblast neznají nebo nemají mapu.

Článek Proč a jak řešit cykloobjížďky najdete na www.cyklodoprava.cz, kde získáte i informace o způsobu řešení cykloobjížďek, doplněnou fotografiemi těch již realizovaných.

Internetové stránky cykloprojektu mobile2020 jsou v češtině!

Rádi bychom vás informovali o spuštění českých webových stránek Evropského cykloprojektu mobile2020. Projekt odstartoval v květnu minulého roku a má za cíl přispět k rozvoji cyklo-dopravy v menších a středně velkých městech České republiky. Stránky nabízí základní informace o projektu a mají především informovat o aktuálních, ale i připravovaných aktivitách.

Jednou z nich bude série seminářů zaměřených na přenos vědomostí a know-how čerpající z příkladů

úspěšné praxe v Německu, Nizozemí, Itálii, Švédsku a Dánsku. Dále se bude jednat o různé veřejné akce a soutěže uskutečněné v rámci projektu mobile2020 tak, aby veřejnost nepůsobila pouze jako divák, ale mohla se aktivně zapojit a stát se součástí úsilí o rozvoj cyklo-dopravy.

První ze soutěží byla vyhodnocena počátkem prosince. Cenu za vítězný videoklip si na workshopu LIFECYCLE převzal Pavel Šťastný, cyklokoordinátor Jihlavy. Více na nově spuštěných stránkách www.cz.mobile2020.eu.

Centrum Ostravy:**První cyklopruh v protisměru**

V závěru roku 2012 byl zprovozněn první cyklistický pruh v protisměru jednosměrné komunikace v centru Ostravy. Byl vybudován městským obvodem Moravská Ostrava a Přívoz při komplexní rekonstrukci Matiční ulice v souladu s Konceptí rozvoje cyklistické dopravy v Ostravě. Pruh je široký 1,25 m s červeným živícným povrchem. Na začátku, uprostřed a na konci ulice jsou z důvodu bezpečnosti (v ulici je totiž škola a v blízkosti gymnázium a ekonomická fakulta) vybudovány zpomalovací prahy ze zámkové dlažby bez zkosených hran. Na tuto stavbu provedenou v předstihu naváže další, která cyklisty provede centrem města a naváže na rozestavěnou pěšíni cyklotrasu do Beskyd podél řeky Ostravice.

Krušnohorská drážní stezka

Na tělese bývalé železniční trati mezi Jáchymovem a Ostrovem v Krušných horách se buduje nová cyklostezka. V místech, kde až do roku 1957 jezdily vlaky, se budou již letos proháňet cyklisté. I přesto, že jde jen o 2,5 km dlouhý úsek, dá se očekávat, že bude pro cyklisty atraktivní. Trať totiž v době, kdy po ní jezdily vlaky, patřila k těm nejstrmějším, neboť její sklon místy dosahoval až 52,6 promile. Cyklisté budou projíždět po několika mostcích ale i tunelem a v některých úsecích se dostanou až 10 metrů nad úroveň komunikace. Stezka bude začínat v Horním Žďáru a končit u bývalého nádraží v Jáchymově. Celkové náklady na stavbu mají činit téměř 14 milionů korun. Osmdesát pět procent z této částky zaplatí Evropská unie, pět stát a o zbytek se podělí města Jáchymov a Ostrov.

Služby přátelské k cyklistům najdete již i ve Francii

V sídle francouzského ministerstva financí byl v květnu představen národní systém služeb pro cyklisty **Accueil Vélo**. Systém spojuje několik stávajících systémů služeb pro cyklisty, které již v některých regionech Francie fungují. Cyklisté tak snadno poznají zařízení, která poskytují služby na míru jejich potřebám. Značku Accueil Vélo mohou získat také infocentra, půjčovny kol a turistické cíle. Systém provozuje organizace France Vélo Tourisme a je sponzorován firmou DGCS, která si od systému slibuje pomoc rozvoji cykloturistiky. France Vélo Tourisme odhaduje, že zemi galského kohouta navštíví ročně více než milion cyklistů, přičemž cykloturistika vytvoří zisk ve výši téměř dvou miliard euro. To představuje roční zisk 60-100 tisíc euro do cestovního ruchu za každý kilometr cyklostezky. Certifikace cyklistických služeb již fungují i v jiných evropských státech, například **Bett+Bike** v Německu, **Fietzers Welkom!** v Holandsku a **Bed&Bike** v Lucembursku a **Cyklisté vítání** v ČR. V loňském roce vznikla jako součást projektu na koordinaci EuroVelo tras **studie**, která zmapovala stávající systémy. To může pomoci vytvořit celoevropskou síť služeb přátelských cyklistům.

Sčítače cyklistů poskytují důležité informace i zachraňují životy

Přesto, že cyklostezky stavíme již více než 20 let, sledování jejich využívání pomocí automatických sčítačů má u nás jen asi pětiletou historii. Peníze na cyklistickou infrastrukturu se někde jen obtížně obhájí a tak prosadí ještě něco navíc na sčítače se zdá mnohým městům a obcím jako zbytečné. Zkušenosti ze zahraničí ale ukazují, že automatické sčítače mohou přispět nejen k prokázání efektivního využití peněz na vybudování stezky, ale dokonce zachraňovat životy cyklistům.

Moderní sčítače představují sofistikovaná zařízení, která dokážou na profilu stezky odlišit cyklistu od pěšího a určit směr jeho pohybu. Výsledné grafy tak ukáží nejen ranní, odpolední či víkendovou špičku cyklistického provozu, ale i jednorázové výkyvy, například v den státního svátku či za deštivého dne. Výsledky je možné přenášet a on-line sledovat v reálném čase. Těto skutečnosti využilo mnoho lidí např. v době stávkové ve veřejné dopravě v Praze v červnu 2011. Informace bývají doplněny údajem o venkovní teplotě a počasí, protože právě počasí bývá klíčovým faktorem pro použití kola v daný den. Jako hlavní důvod pro instalaci sčítače se většinou uvádí získání údajů o využití nové stezky. To je pochopitelné – každý podnikatel si pečlivě monitoruje úspěšnost své investice. Zatímco stát či obce pravidelně zajišťují sčítání dopravy, cyklisty na stezkách tato velká sčítání dosud nezahrnovala. Sčítač může být ovšem nainstalován i v místech, kde by bylo třeba stezku či pruh pro cyklisty udělat. Na základě výsledků ze sčítačů byl vyhrazen na mostě Burrard ve Vancouveru samostatný pruh pro cyklisty, kde byla vytvořena bezpečná cyklostezka. Průzkum prokázal, že na mostě jezdí velké množství cyklistů a po vybudování cyklostezky jejich počet ještě stoupl. Dlouhodobé sčítání pak může na jednotlivých profilech ukázat i tendence růstu či poklesu projíždějících cyklistů v závislosti na provedených cykloopatřeních v dané lokalitě. Takováto data nelze jednorázovým, byť opakovaným sčítáním získat. První sčítače na cyklostezky v ČR instalovala Nadace Partnerství. Objevily se v národních parcích, jejichž správěm slouží jako podklad pro výzkum vlivu návštěvnosti na přírodu či pro úpravu režimu vstupu. Prim v počtu sčítačů hraje hlavní město Praha, kde se se systematickým monitoringem cyklostezky začalo v roce 2010. Další spíše „cykloturistické“ sčítače byl v říjnu 2012 instalován v Jihlavě. Za tři měsíce zaznamenal téměř 10 000 průjezdů cyklistů a odhalil také ně-

kolik desítek průjezdů automobilů. Jak se později ukázalo, šlo o vozy údržby a městských strážníků. Systematický monitoring cyklistů plánuje od letoška zavést i město Pardubice. Vůbec poprvé v ČR by zde měl být využit i sloupek s displejem zobrazující aktuální průjezdy cyklistů za den a rok, tak jak jej známe např. z Kodaně. Výrazně vyšší využívání sčítačů v současné době nalezneme v oblasti cykloturistiky. Nejvíce uživatelů stezek (cyklistů, pěších atd.) bylo zaznamenáno v srpnu na drážní stezce mezi Sázavou a Přibyslaví (23 tisíc) a v červenci na cyklostezce Jihlava – Třebíč – Raabs u Luk nad Jihlavou (22 tisíc). Další možnosti využití sčítačů ukazují zkušenosti ze zahraničí. V Paříži pomocí sčítačů zjistili, že v místech, kde zavedli automatizované půjčovny kol VÉLIB se počet cyklistů zvýšil o 58%. V Aucklandu využili sčítač mimo jeho základní funkce k ochraně zdraví a životů cyklistů projíždějících nebezpečnou křižovatkou. Při průjezdu cyklisty místem, kde je sčítač, se rozsvítí světelná tabule, upozorňující řidiče na cyklistu, kterému bude řidič při odbočování křížovat cestu. V místě, kde dříve zemřelo několik cyklistů, po instalaci této světelné tabule napojené na sčítač již nezemřel žádný.

Na křižovatce v novozélandském Aucklandu se rozsvítí světelná tabule upozorňující řidiče na průjezd cyklisty, kterému bude řidič křížovat směr jízdy vždy, když cyklista projede místem, kde je sčítač.

Videň žije s jízdním kolem celý rok

Všechny generace, různé profese, místní občané, ale i návštěvníci města jezdí městem na kole. Videň si dala za cíl zvýšit podíl cyklistů z 5 % v roce 2010 na 10 % v roce 2015. Videňská Agentura mobility (tzv. Cykloagentura), do roku 2013 představuje pro Videňany kontaktní místo pro cyklisty. Sama se představuje jako zdroj nápadů pro politiky, městskou správu, neziskové organizace a obyvatele města. Pověřencem pro cyklo dopravu je Martin Blum. V roce 2012 otevřela agentura centrum FahrRADaus (česky Cykloradnice), prostor pro diskuze, workshopy a novinky. Každý rok pořádá Videň velkou cyklojízdu RadParade a mnoho dalších akcí. Stále iniciuje zpracování vědeckých studií na rozličná témata. Město dělá řadu opatření pro snížení CO₂, investuje do veřejné hromadné dopravy a dalších změn ve veřejném prostoru. VeloCity konference se uskuteční na mnoha místech historického centra moderního pulzujícího města, které přemýšlí o inovacích i o udržitelnosti.

Videň má cargo-bike-sharing: Vzniklo družstvo vlastníků nákladních kol

Na ulicích Vídně přibývá nákladních kol. Cena nákladních kol je vysoká a rozhodně to nejsou kola pro každodenní bicyklování. Proto zde vznikla skupina lidí, která společně sdílí cargokola. Vzniklo tu družstvo nákladních kol. Jeho cílem není zisk, ale společně ekonomické využití kola. Kola se půjčují proti kauci, poplatky za půjčení kola jsou použity na opravy a údržbu kol. Družstvo vzniklo z původně nezávislé iniciativy, která fungovala na dobrovolném principu, od roku 2010 má právní statut družstva. Původní flotila několika kol se rozrostla na stávajících 20 nákladních kol a cykloprivěsů. Pokud byste potkali větší množství kol na ulicích společně, pak se nejspíš někde koná koncert, kam hudebníci převážejí aparaturu, nebo se nějaký člen družstva zrovna stěhuje do nového bytu. Nákladní kola totiž odvezou i pračku nebo třeba gauč. Zdroj: www.velo-city2013.com

Videň hledá chytré nápady pro město a kolo

Kreativní agentura města Vídně *Departure* vyhlásila soutěž na téma *Chytré nápady pro město a kolo*. Město hledá nová a inovativní řešení týkající se cyklo dopravy a života ve městě. „*Nejedná se o to vynalézt nové jízdní kolo či jiný produkt, ale zabývat se tím, co všechno může ještě vzniknout*“, vysvětluje Gerhard Hirz, jednatel Hospodářské agentury města Vídně. Návrhy do soutěže je možné podávat do 15. dubna prostřednictvím webových stránek www.fahrradwien.at projektu. Nejlepší návrhy budou oceněny částkou až 7000 eur. Vybrané příspěvky budou představeny v rámci výstavy vídeňského Muzea užitého a současného umění (MAK) s názvem *Tour du Monde. Cyklo-příběhy*.

O zasílání newsletteru si pište na:
jaroslav.martinek@cdiv.cz

VeloCity 2013 ve Vídni

The Sound of Cycling Urban Cycling Cultures

Videňský cyklorok 2013 ve znamení cyklokultury

Ve Vídni začal rok věnovaný cyklistice. Přípravy na jeho vrchol, konferenci VeloCity 2013, která se bude konat ve Vídni od 11. do 14. června 2013 jsou v plném proudu. Evropská cyklistická federace (European Cyclists' Federation, ECF) se rozhodla uspořádat největší mezinárodní konferenci na téma cyklo doprava právě v rakouském hlavním městě. Pro Videň je to výzva. Chce ukázat svoji cyklistickou kulturu na největší evropské cyklokonferenci, kde se očekává až 1500 účastníků z celého světa.

VeloCity konference představuje mezinárodní komunikační a informační platformu. Je to setkání expertů z oblastí dopravy, rozvoje měst, marketingu, podnikatelů, ekologů, sociologů, zástupců neziskových organizací a dalších odvětví. Každé dva roky se koná z popudu ECF v některém z evropských měst. V sudé roky je pak konání největší evropské cyklokonference prokládáno světovou cyklokonferencí VeloCity Global, která se loni konala v kanadském Vancouveru. Letošní vídeňská VeloCity nabídne diskuzi o nejnovejších vývoji v oblasti cyklo dopravy, prostor pro výměnu dosavadních zkušeností a sdílení nových vizí. Zahraniční odborníci budou společně hledat nová řešení a cesty pro podporu a realizaci vstřícných podmínek pro cyklo dopravu ve městech. Jedním z nejdůležitějších cílů konference, je motivovat a inspirovat společnost k realizování jejich vlastních iniciativ a projektů.

První verze programu VeloCity 2013 byla právě zveřejněna na www.velo-city2013.com. Z programu vybíráme témata některých příspěvků:

- Cyklistická kultura – masová kultura nebo subkultura?
 - Dobré příklady cyklistických kampaní z praxe
 - Cyklostrategie ve Střední a Východní Evropě
 - Kolo ve světě orientovaném na auta: Přežívající nebo rodící se kultura?
 - Zvuk cyklistiky: vizuální a hudební cyklo-ozvěny
 - Cyklistická politika a její ekonomické dopady
 - Dobré příklady návrhů infrastruktury pro cyklisty
 - Kreativní řešení pro parkování kol
 - Jízda na kole a její dopady na zdraví
 - Elektrokola: strategie, příležitosti a hrozby
- Konference VeloCity se bude konat v prostorách vídeňské radnice a v prostranství kolem ní. Za programem stojí také dvě přední rakouské neziskové organizace ARGUS a IGF,

jakož i řada kulturních institucí. Videň nabídne bohatý doprovodný program zahrnující cyklojízdu RadParade, modní přehlídku na kolech, speciální vyjížděky, expozice a exkurze, cyklo-bleší trh, cyklistická informační místa a další.

Stránky konference www.velo-city2013.com
Videňští filharmonikové jedou na zkoušku Novoročního koncertu na kole www.youtube.com

Česko na VeloCity ve Vídni

Na letošní VeloCity konferenci ve Vídni bude dobře zastoupená i Česká republika, ať už vlastním stánkem s propagací české cykloturistiky v režii agentury CzechTourism, tak i v programu samotné konference (prezentace dobrých příkladů propojení veřejné dopravy a cyklistiky v Praze, zkliďňování dopravy a spolupráce měst z našeho regionu v rámci projektu Central MeetBike, akcí na propagaci cyklistiky z řad nevládních neziskových organizací formou pořádání cyklojízdy a certifikací služeb Cyklisté vítání). Své zaměření konference na region střední a východní Evropy potvrdí i Forum primátorů hlavních měst, kde by měla mít své politické zastoupení i Praha. Už před začátkem samotné konference v rámci kampaně na podporu cyklistiky a cykloturistiky se bude prezentovat Jižní Morava jako destinace pro cyklo a vinařskou turistiku na dvou denním vídeňském cyklofestivalu (6.-7. dubna), který vrcholí velkolepou cyklojízdou RadParade po vídeňském okruhu. Tyto akce by měly doplnit i prezentace cykloturistiky v ČR na Českém centru ve Vídni. Ve dnech 17.-22. května proběhne již 10. česko-rakouská promo cyklojízda v rámci Týdne na kole po nově vyznačené evropské dálkové cyklotrase EuroVelo 9 z Moravského krasu přes Brno, Mikulov, Videň až do vídeňského nového města.

Už jste se zaregistrovali na konferenci Velocity 2013 vy? **Levnější vložné je jen do 15. 3. 2013!**